

به نام خدا

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«لایحه موافقتنامه حمل و نقل بین‌المللی جاده‌ای کالا و مسافر بین
جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اسلامی پاکستان»

مقدمه

امروزه حمل و نقل جاده‌ای کالا و مسافر بین کشورهایایی که دارای مرز مشترک هستند امری کاملاً طبیعی و البته رو به گسترش است و در مواردی که روابط تجاری گسترده هم باشد اهمیت بیشتری پیدا می‌کند. دو دولت ایران و پاکستان با توجه به علائق مشترک و روابط گسترده این مسئله را از قبل مورد توجه قرار داده‌اند و در سال ۱۳۷۳ موافقتنامه دوجانبه‌ای در خصوص حمل و نقل کالا منعقد نمودند. موافقتنامه حاضر تا حد زیادی در جهت تکمیل آن موافقتنامه پیشین منعقد شده است. از این رو با توجه به حجم گسترده مبادلات بین طرفین و اشتراکات دینی فرهنگی - سیاسی و حتی قومی و نژادی دو کشور این موافقتنامه می‌تواند تا حد زیادی به ساماندهی و تنظیم عملکرد و روابط طرفین کمک کند.

۱. در سال ۱۳۷۳ قانون موافقتنامه حمل و نقل دوجانبه کالا بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اسلامی پاکستان به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده و این قانون در زمینه حمل و نقل کالا از طریق جاده بین دو کشور هم‌اکنون در حال اجراست، اما از آنجا که دامنه شمول این موافقتنامه مسافر و کالا است، به نظر می‌رسد حداقل در برخی موارد سبب نسخ ضمنی موافقتنامه سال ۱۳۷۳ گردد.

۲. ضرورت شمول موافقتنامه به حمل و نقل مسافر از طریق جاده بین دو کشور جمهوری اسلامی ایران و پاکستان موجب شده تا تهیه و امضای موافقتنامه جدیدی که هم حمل و نقل کالا و هم حمل و نقل مسافر را شامل گردد در دستور کار قرار گیرد و لایحه پیشنهادی در تأمین این نظر تهیه و پیشنهاد شده است.

۳. در لایحه پیشنهادی جدید ضمن تعریف متصدی حمل و نقل و وسیله نقلیه، به طور جداگانه موادی در زمینه حمل و نقل مسافر (مواد (۳) و (۴)) و نیز موادی در زمینه حمل و نقل کالا (مواد (۵) و (۶)) و بالاخره موادی با عنوان مقررات عمومی که هر دو زمینه حمل و نقل کالا و مسافر را شامل می‌شود آمده است که در مواردی تکرار مقررات مربوط به قانون موافقتنامه مصوب سال ۱۳۷۳ است.

۴. از آنجا که لایحه پیشنهادی تکمیل‌کننده قانون موافقتنامه سال ۱۳۷۳ حمل و نقل دوجانبه کالا از طریق جاده و تسری آن به حمل و نقل مسافر از طریق جاده بین دو کشور جمهوری اسلامی ایران و پاکستان است، انعقاد آن اصولاً با توجه به مشکلات و خلأهای موافقتنامه قبلی صورت گرفته است به نظر می‌رسد از جامعیت برخوردار باشد و تصویب آن با حفظ منافع ملی پیشنهاد می‌گردد.

۵. موافقتنامه حاضر در سال ۱۳۸۷ منعقد شده است و معلوم نیست که آیا توسط دولت پاکستان تصویب شده است یا خیر؟ این امر از آن جهت مورد توجه است که در متن موافقتنامه حاضر مقام صلاحیتدار جمهوری اسلامی ایران، وزارت راه و شهرسازی اعلام شده است این در حالی است که در زمان انعقاد متن موافقتنامه وزارت راه و ترابری مسئولیت مربوطه را برعهده داشته است. به نظر می‌رسد این تغییر عنوان یک‌جانبه توسط دولت ایران انجام شده باشد.

نتیجه‌گیری

با توجه به اینکه موافقتنامه حاضر از یک طرف دارای سابقه‌ای نسبتاً طولانی است و در واقع با توجه به تجربه موافقتنامه سال ۱۳۷۳ منعقد شده است (هرچند در مواردی آن را تغییر داده و نسخ می‌نماید) و از طرف دیگر این موافقتنامه در گسترش و تنظیم روابط فی‌مابین دو کشور ایران و پاکستان می‌تواند اثر مثبتی داشته باشد لذا تصویب آن با در نظر گرفتن موارد مذکور در این گزارش، پیشنهاد می‌شود.